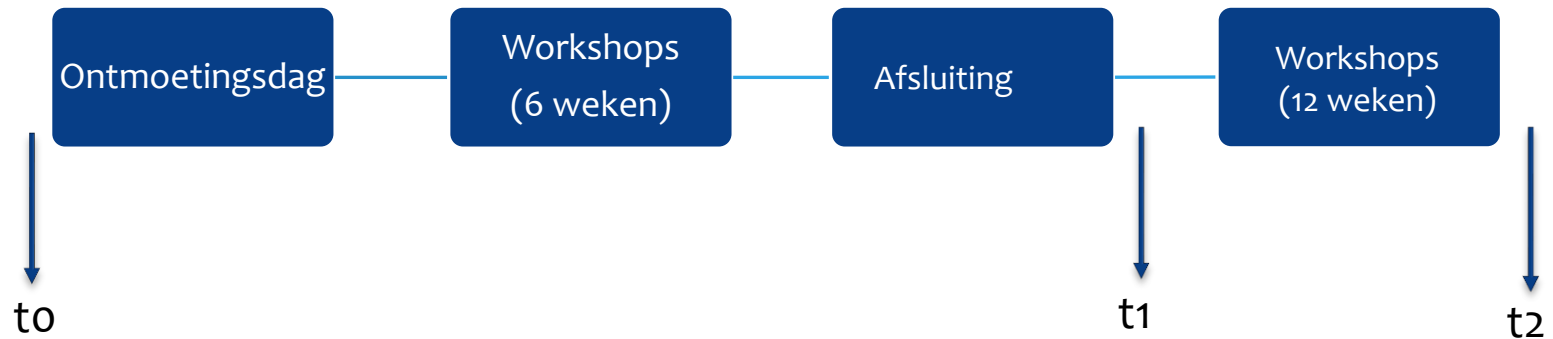

En wat levert het nu allemaal op?

De interventie!

Wat brengen we in beeld?

- Kwantitatief: eenzaamheid, beperkingen, positieve gezondheid en ervaringen met het traject
- Kwalitatief: positieve gezondheid en evaluatie van het proces
- Observaties: wat zien we gebeuren?

Achtergrondkenmerken

* **76% vrouw**

* **80% alleenstaand**

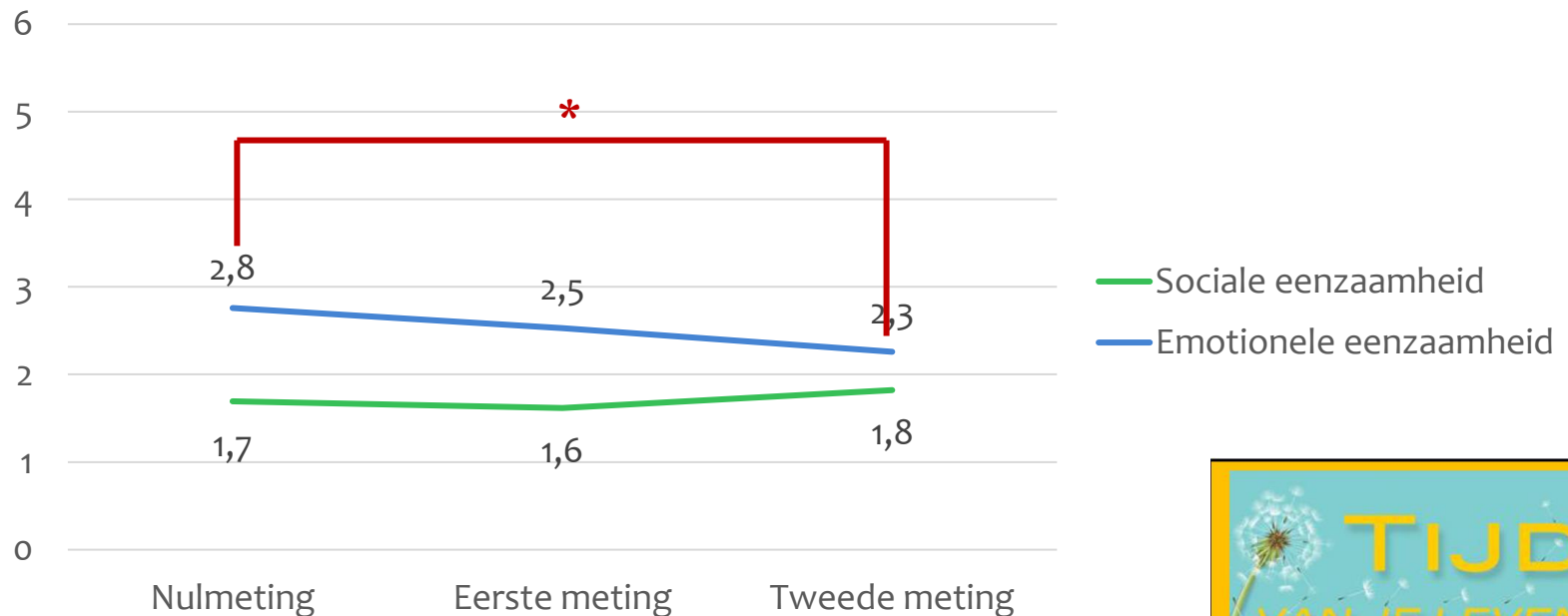
* **44 % laag- en 12 % hoog opgeleid**

* **Gemiddelde leeftijd: 80 jaar**

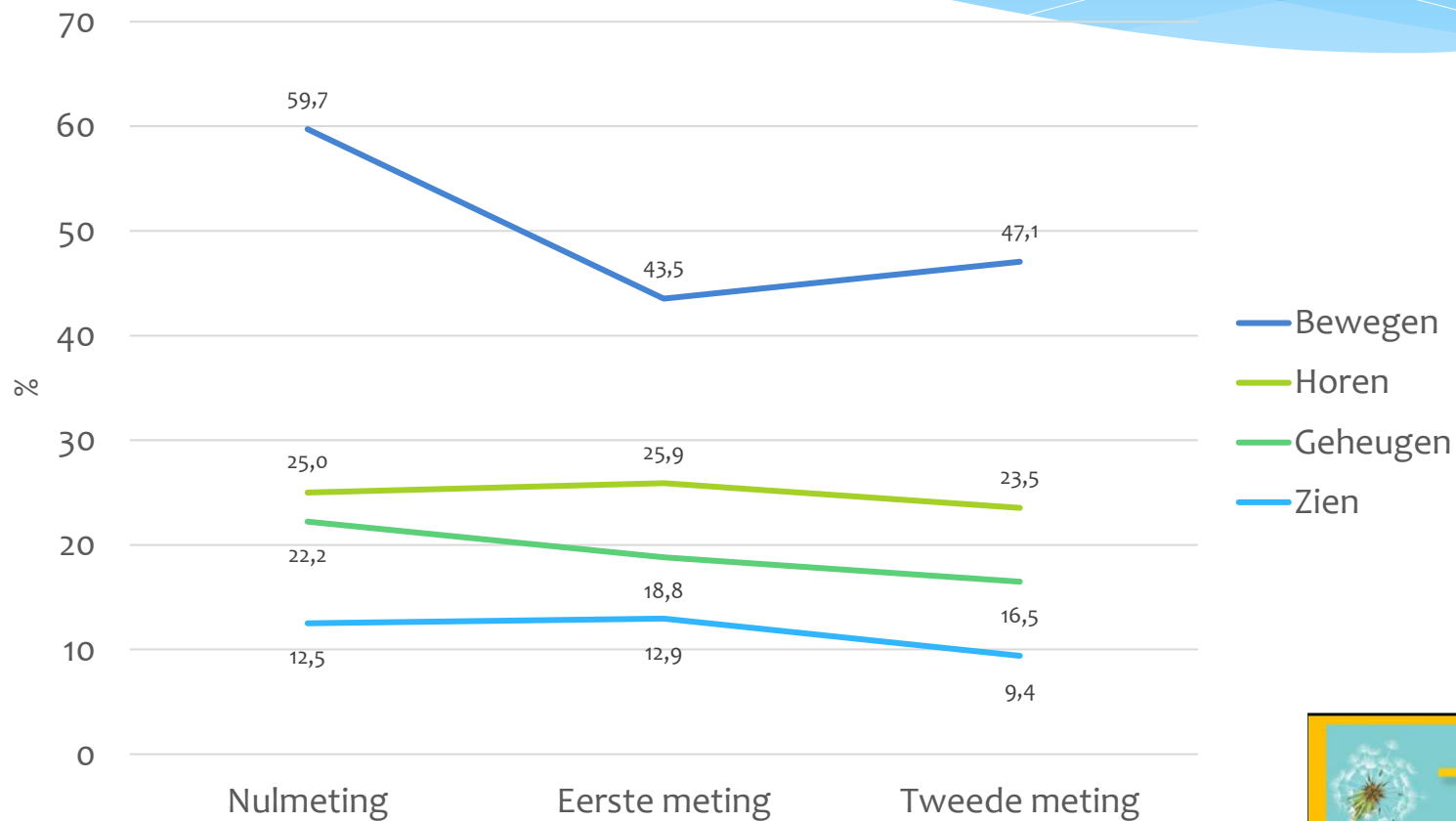

Emotionele en Sociale eenzaamheid

- * Gemiddelde sociale- en emotionele eenzaamheidsscores
- * Schaal: 0 tot 6

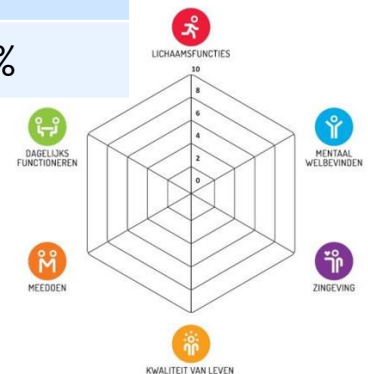
Beperkingen

Toename positieve gezondheid?

	to → t1	t1 → t2
Lichaamsfuncties	38%	26%
Mentaal welbevinden	31%	33%
Zingeving	25%	30%
Sociaal maatschappelijk participeren	26%	25%
Kwaliteit van leven	30%	28%
Dagelijks functioneren	33%	28%

* Toename betekent één (of meer) punt(en) hoger

Waardevolle elementen traject

- * Samen zijn met anderen (67%)
- * Leren van nieuwe technieken (39%)
- * Luisteren naar de verhalen van anderen (38%)
- * Bezig zijn met kunst (38%)

De workshops zijn
beoordeeld met een:

8,4

Procesevaluatie met deelnemers

Begeleiding kunstenaars erg belangrijk

- * Ideeën/middelen/oplossingen
- * Stimulering (creativiteit, durf)

Ontwikkeling interventie

- * Duur interventie: 6 weken te kort
 - * Vaardigheden
 - * Verbinding
 - * Uit comfortzone

N.a.v. interview ervaringsdeskundigen met TvjL concept

- * 1e 6wkn kennismaken met elkaar, kunstenaar en kunst, proeven
- * 2e 12wkn verdiepen verbindingen en kunst en zelfstandigheid
- * 3e meer zelf

Procesevaluatie met deelnemers

Waarom deelname?

- * Iets anders, andere vaardigheden aanleren → géén bingo!!!
- * Andere mensen ontmoeten
- * Gratis!

Ontmoetingsdag

- * Goed georganiseerd, leuke, gezellige dag
- * Veel enthousiasme over sketches (herkenning) en stellingen
- * Groepsgesprekken en handen wassen: wisselende reacties

Workshops

- * Veel waardering (ook voor kunstenaars)

Eindpresentatie

- * Presentatie voor bekenden
- * Naar andere groepen kijken
- * Eng, spannend, zenuwachtig, emotioneel

Procesevaluatie met deelnemers

Wat heeft TvjL gebracht?

- * **Grenzen verleggen**

- * 'Ik wist niet dat ik kon schrijven, inmiddels heb ik in het buitenland een workshop schrijven gevolgd'

- * **Maakte iets los**

- * Soms confronterend
- * Trots
- * 'Ik durfde niet, maar heb het toch gedaan, ben ik blij om'
- * 'Ik durf nu meer uit mijn comfortzone te stappen'

QUOTES VAN DEELNEMERS

“Het was fijn om aan de hand van kunst herinneringen naar boven te halen”

“Ik wil nog even zeggen dat ik deze ochtend echt heel waardevol vond, zo samen even terugkijken, dat vind ik wel belangrijk”

“Voordat ik aan dit traject begon was ik alleen maar thuis”

“Ik ben niet gewend om wekelijks iets te doen waarbij je sociale leven een rol speelt. Het was fijn om even bij elkaar te zijn”

“Ik wist niet dat ik dit kon”

“Als je met z'n allen aan het rommelen bent, ga je vanzelf praten. Iedereen heeft z'n eigen talenten”

Procesevaluatie met professionals

Wat viel op bij de deelnemers?

- * **Opfleuren, veel gelachen gepraat, geduld, gedeeld en vnl. samen gecreëerd**
- * **Openstellen**
 - * Mensen openden zich tijdens de persoonlijke verhalen
 - * Niet iedereen heeft behoefte aan het 'diepere' gesprek
 - * Mensen stonden open voor de kunst
 - * Verandering van 'vasthouden aan structuur en voorspelbaarheid naar openheid en vertrouwen in wat er komt'
- * **Verbindend**
 - * Elkaar helpen
 - * 'Vriendschappen' ontstaan
- * **Trots op werkstukken/de pers gehaald**

Procesevaluatie met professionals

Interactie

- * Kunstenaar belangrijk bij initiëren/sturen 'diepere' gesprek

Duur interventie: 6 weken te kort

- * Slag naar diepgang, dingen kunnen uitproberen

M.b.t. verwachtingen van de kunstenaars zelf

- * Kaders bijstellen, (soms geen) verwachtingen, 'in het moment'
- * Met z'n allen
- * Werken vanuit de beleving of inspiratie
- * 'Bezig zijn met het 'zijn' van de mensen, kunst is het middel'
- * Aan deelnemers rode draad laten zien

Leerpunten

Kunstenaars

- * Klik, samenwerking, afstemming tussen kunstenaars onderling e.a. profs
- * Doelgroep
 - * Affiniteit en het verhaal kunnen ophalen
 - * Je meteen (ontmoetingsdag) onder de deelnemers begeven
 - * Samen ontwikkelen en meebewegen
 - * In 2^e en 3^e fase andere rol, ontmoeten is er al

Valkuil

- * Te veel vasthouden aan eigen ideeën/ het willen presteren

Conclusies tot nu toe

Kwantitatief

- * Afname emotionele eenzaamheid
- * Afname in ervaren beperkingen in bewegen
- * Ouderen willen samen zijn, verhalen te delen en leren/ontdekken

Evaluatie met deelnemers

- * Ontwikkeling naar verbinding en creëren heeft tijd nodig om
 - * Verbindingen te leggen en te bestendigen
 - * Zelfstandig (met minimale inzet kunstenaar) te leren creëren
 - * Grenzen te verleggen
 - * Trekkersrol in te nemen

Conclusies tot nu toe

- * **Ondersteuning van kunstenaar noodzakelijk**
 - * Sturing in creëren
 - * Duidelijke opdrachten
 - * Ondersteuning in ontmoeten

- * **Belangrijke elementen**
 - * Professionele kunstenaars met specifieke competenties
 - * Kunst als middel om verbinding aan te gaan
 - * Faseringen in het traject (stapje voor stapje)
 - * Betrekken en begeleiden van kartrekkers
 - * (waar nodig) coaching gericht op versterking

